

Indre Østfold regionråd 28. april 2023 – sak 16

Indre Østfold regionråds innspill til Nasjonal Transportplan 2025-2036

21. april 2023/Erik Unaas

Innledning/bakgrunn

Regjeringen besluttet i juni 2022 at neste nasjonale transportplan skal legges frem ett år tidligere enn ordinær rullering på fire år normalt skulle tilsi. Det innebærer at transportplanen legges frem våren 2024, for tolvårsperioden fra 2025 til 2036.

Indre Østfold kommune ønsker å følge arbeidet tett for å gi innspill til neste NTP. Samtidig er det viktig å samspille med samarbeidsaktører, som nabokommuner og regionråd, Ring 4 – nettverket, fylkeskommunene og Osloregionen.

Det er det potensiale for bedre kommunikasjon og koordinering, både internt og eksternt i samarbeid med andre, som kan bidra til større politisk gjennomslag.

Dette notatet presenterer en overordnet strategi for Indre Østfold regionråd (og gjerne kommunene) i oppfølging av NTP-arbeidet frem mot Stortingets behandling våren 2024.

- 1) Innledningsvis gis det en kort oppsummering av erfaringer fra Osloregionens arbeidet for NTP 2022-2033
- 2) Så en kort beskrivelse av Samferdselsdepartementets prosess for NTP 2025-2036.
- 3) Deretter følger strategi for Osloregionen IPRs arbeid med oppfølging av NTP 2025-2036 (der vi er medlem)

Det er viktig å komme tidlig inn i prosess, være offensiv med tydelig strategi og sette agenda i påvirkningsarbeid mot NTP.

Det er også vesentlig å se sammenfall mellom lokal, regional politikk og nasjonal politikk, samt internasjonalt, dvs transportkorridorer ut/inn av Norge både for gods- og persontog.

Vi må spisse budskapet. dvs konsentrere seg om færre prioriterte punkter – og også være bevisst departementets føring i å prioritere gjennomføring allerede vedtatte planer framfor å løfte inn mange nye satsinger.

- Vi må også sette søkelys på hvilke tiltak er til det beste for øvrige deler av Viken og landet for øvrig (for eksempel ny Oslotunnel/" rikstunnel" gjennom Oslo). Det kan være lettere å få gjennomslag dersom man ser at investeringer i Østfold og Viken gir effekt/gevinst i andre deler av landet.
- Vi må være bevisst at dette er en nasjonal plan. Lokale, rene fylkesprosjekt skal ivaretas i egne plandokumenter for kommende Østfold fylkeskommune.

Planlagt prosess Samferdselsdepartementet og transportvirksomheter

Samferdselsdepartementet varslet i brev datert 22. juni 2022 at det ville bli gitt to utrednings- og prioriteringsoppdrag til transportetatene med frist i henholdsvis januar og mars 2023. Dette er fulgt opp med et detaljert utredningsoppdrag i brev datert 6. september, med frist 22. januar 2023. I tillegg ble det her gitt oppdrag om utredninger om tekniske forutsetninger som hadde frist 1. oktober 2022.

Den 11. november ble det gitt et prioriteringsoppdrag om de faglige tilrådingene om prioriteringen av ressurser og gjennomføring av tiltak i transportsektoren over tolvårsperioden, med frist 31. mars 2023.

Noen punkter i framdrift for NTP-arbeidet fra Samferdselsdepartementet:

- Utredningsoppdrag Osloregionens strategi for oppfølging av arbeid med NTP 2025-2036
 - o Tekniske forutsetninger (levert 1. oktober 2022)
 - o Utredninger og analyser (frist 22. januar 2023)
 - Prioriteringsoppdrag, frist 31. mars 2023
 - Behandling i Viken fylkeskommune april – juni 2023 (behandling fylkestinget 20. juni, Håkon Tolsby fra Aremark er oppnevnt som saksordfører)
 - Meldingsarbeid 2023 til vinter 2024
- Høring fra Samferdselsdepartementet 3. kvartal 2023?
- Oppdaterte kostnader mv. fra virksomhetene høst 2023
 - Stortingsmelding (mars 2024?)
 - Stortingsbehandling (juni 2024?)

Dokumenter fra Samferdselsdepartementet om NTP 2025-2036 er tilgjengelig på departementets nettsider. Transportvirksomhetene (Avinor AS, Bane NOR SF, Jernbanedirektoratet, Kystverket, Nye Veier og Statens vegvesen) har en nettside om NTP-arbeidet.

<https://www.regjeringen.no/no/tema/transport-og-kommunikasjon/nasjonal-transportplan/id2475111/>

Strategi for Indre Østfold regionråds med NTP 2025-2036

4.1.Mål for arbeidet

Hovedmål for Indre Østfold regionråds arbeid med NTP 2025-2036 er å styrke regionens gjennomslagskraft og attraktivitet – samtidig som synliggjør regionens utfordringer og hvordan satsinger i regionen bidrar til å nå mål for NTP 2025-2036. Denne bør være sammenfallende med kommunenes.

Delmål for arbeidet:

- Synliggjøre utfordringer og hvordan satsinger i regionen kan bidra til å nå nasjonale mål for NTP og klimamål
- Bred regional involvering lokal og regionalt for å sikre god forankring av innspill til nasjonale myndigheter og for å ivareta utfordringer blant medlemmene og i regionen
- God dialog og kontakt med transportetatene, våre fylke – og rikspolitikere.

Samme prioriteringer og budskap gir større muligheter for gjennomslag.

4.2.Organisering

Regional koordinator er ansvarlig for å forfatte dokumentene, i tett samspill med AU (de fire ordførerne). Presentasjon for og involvering av medlemmene i regionrådet, gjerne også møter med kommunaldirektører og deler av Toppledergruppene. Deltakelse i møter med Osloregionen, Østlandssamarbeidet og fylkeskommunen.

4.3.Kommunikasjon og samarbeid

Målgrupper for kommunikasjonsarbeidet

- Interne målgrupper: medlemmer (administrativ og politisk)
- Eksterne målgrupper: fylkeskommuner, politikere på nasjonalt nivå (Stortinget og regjeringen), departementet er, transportvirksomheter

Kommunikasjonsplan

4.4.Mulige tematiske satsingsområder/prioritering

Indre Østfolds innspill til NTP 2022-2033 i april 2021 hadde følgende hovedpunkter:

- Klima - flere av tiltakene i planen må forsterkes og konkretiseres hvis klimamål skal være mulig å nå.
- Jernbanen, med både Intercity og grenbanene, er ryggraden i transportsystemet. Indre Østfold, er i likhet med bl.a. Osloregionen, skuffet over ambisjonsnivået i NTP, og mener at jernbanen burde hatt en større andel av den samlede rammen.

- By satsing -
- Behovet for klimavennlig og effektiv godshåndtering kommer ofte i skyggen av persontransporten. Tiltak for godstransporten er avgjørende for konkurransekraft og for mindre utslipp fra de tyngre kjøretøyene

Indre Østfolds regionråds deltakelse i prosessen:

Oppstarts-webinar om NTP 9. november (opptak og presentasjoner tilgjengelig på Osloregionens samleside om NTP)

Delta i Interessepolitisk utvalg og Faggruppe Areal og Transport i Osloregionen. NTP-konferanse/seminar med samarbeidspartnere (tentativt)

April/mai 2023 Åpent for alle interesserte Prosess for innspill til høring om utredningsoppdrag og prioriteringsoppdrag, herunder hovedprioriteringer for Osloregionens innspill april-juni 2023

Xx: april: Felles næringsfrokost Indre Østfold???

25. april: behandling i Indre Østfold kommunestyre

28. april: debatt og behandling i Indre Østfold regionråd.

Møte med fylkesbenker på Stortinget (tentativt tidspunkt)

20. juni: Viken fylkesting behandler sitt forslag til NTP.

Høsten 2023 Interessepolitisk utvalg Osloregionen Faglige og politiske seminarer basert på transportetatenes gjennomførte oppdrag med leveranse i 2023

Temamøte om østre linje (Ski)

Seminar/webinar med politisk deltagelse fra Stortinget, regionalt og lokalt

Deltagelse på høring i Stortinget Våren 2024 Medlemmer/faggrupper/politisk (Stortinget/fylke/kommune)

Stortingets behandling av NTP 2025-2036 juni 2024

Konkrete tiltak for Indre Østfold:

Styrke muligheten for flere tog, raskere tog og økt fleksibilitet i rutemønsteret på Østlandet:

- Raskest mulig komme i gang med planlegging og utbygging av Rikstunellen under Oslo, den vil øke kapasiteten fra 24 til 48 tog i timen gjennom tunellen.
- Gjennomføre tidligere vedtatt effektpakke Oslo-området, inkludert avgreiningen syd for Ski stasjon med dobbeltspor til Kråkstad (vedtatt Stortinget 2015 – og senere inne i alle NTP-vedtak).

Utnytte allerede eksisterende jernbanenett bedre – «Østfold-pakke»:

- Bane Nor og kommunene på Østfoldbanene utreder og lager et felles prosjekt/plan for persontog, godstog, stasjons- og linjestruktur og bærekraftstiltak for begge Østfoldbanene (inkludert Rakkestad til Sarpsborg – og omvendt, 23 km med ERTMS og to tog i timen Oslo – Mysen)
- Få tilbake Skøyen som endestasjon på R22, samtidig som vi er positive til andrerutemønster (Vys Flytog fra østre linje til Gardermoen).

Grensekryssende jernbane:

- 1) Utredning nytt jernbanekonsept Oslo – Stockholm. Ved å benytte Blixtunnelen, gjør dette en gevinst fra 40 mill investeringen.
- 2) Utredning framtidig jernbanekonsept Oslo -Göteborg.

Ring 4:

Ring 4 er et godt konsept for å utvikle riksveinettet rundt Oslo. Indre Østfold regionråd er spesielt opptatt av å løfte:

- Retvedt – Vinterbro E18 (15 km) – inne i alle de siste NTP'ene, siste deltrase på stamveiforbindelsen Oslo – Stockholm, startet opp i 1990.
- Glommakrysningen Fetsund rv22 – må ikke bli «propp» for økende trafikk begge veier.
- Oslofjordforbindelsen E134 – nytt tunnelløp må prioriteres.
- E134 Dagslett (Spikkestad) – Lier og E16 Nymoen (Hønefoss) – Eggemoen er deretter de siste to delstrekningene på Ring 4 som må inn i kommende NTP.

Regionrådet ønsker fremme strekningsvise forbedringer hele riksvei 22 fra Fredrikstad og Sarpsborg og nordover til Fetsund (og Gardermoen).

Fylkesveinett:

Det må prioriteres nødvendige midler til å ruste opp fylkesveinettene, via bevilgninger til fylkeskommune.